

SPREDTE BEMERKNINGER

OM

FLORAEN I NORDRE TRONDHJEMS AMT

AV

ANDR. NOTØ.

DET KGL. NORSKE VIDENSKABERS SELSKABS SKRIFTER 1913. NR. 3

AKTIETRYKKERIET I TRONDHJEM
1913

Nordre Trondhjems amt er for karplantenes vedkommende litet undersøkt. Jeg fik derfor i sommer av Trondhjems videnskapselskap et litet reisebidrag til botaniske undersøkelser i amtet. De steder jeg undersøkte, var traktene mellem den øvre del av Inselven i Værdalen og Sulsjøene, østover til riksgrensen, sydover til og med Kjølhaugene, samt trakten mellem indre del av Snaasenvand og Namdalselven. I den sidstnævnte trakt var dog undersøkelsen rent foreløbig. Derimot foretoges en ganske grundig undersøkelse av trakten ved riksgrensen fra Kjølhaugene til Insvand: Kjølhaugene, Mærraskarfjeld og Heggelifjeld med mellemliggende sænkninger.

I det store og hele tat er trakten fattig paa arktiske planter, sammenlignet med de bedre strøk i det nordligste Norge, om der end fandtes enkelte steder som huser flere arter av de sjeldnere planter. Gjeitefjeldet i Grong var yderst fattig paa sjeldnere arter. Aarsaken til dette maa først og fremst tilskrives underlaget; for — som bekjendt — foretrækker en flerhet av de arktiske planter løsere glimmerskifer, og denne forekommer meget sparsomt i de undersøkte trakter.

I følgende fortegnelse medtar jeg ogsaa nogle mindre almindelige planter fra Levanger omegn. Fortegnelsen indeholder ogsaa for de andre trakters vedkommende bare de jeg anser som mindre almindelige. Ved fortsatte undersøkelser vil rimeligvis ikke saa faa nye komme til.

Asplenium viride HUDS. Saaes bare paa et eneste sted, paa Mærraskarfjeld.

A. filix mas Sw. Nogle faa individer av en form av denne eller av *A. thelypteris* Sw. fandtes ovenfor trærgrensen paa Gjeitefjeld. Individene er sterile. Bladskiven tydelig avtagende i bredde mot grunden. Finnernes avsnit aldeles helkantede som hos *thelypteris*.

Woodsia rufidula KOCH. En *forma subepilosa* fandtes paa Gjeitefjeld, ca. 650 m. o. h. Staar nær *W. alpina* ASCH.

Equisetum arvense L. *f. campestre* SCH. En subform av denne, nærmende sig *f. ramosum* NORM., fandtes ved foten av en snefonn paa en av Mærraskarfjeldets høieste rygge. Faa individer med aks.

Lycopodium alpinum L. Fl. st. paa Mærraskarfjeld og Kjølhaugene.

Isoëtes echinospora DUR. Meget talrik i Røsvand ved Heia i Grong.

Sparganium affine SCHN. *f. zosterifolium* NEUM. Alm. samme sted.

Agrostis borealis HN. Mærraskarfjeld og Kjølhaugene.

Poa stricta LLG.? Paa Nordre Kjølhaug saaes en del *Poa*e, nær en stor snefonn, som vistnok var denne. Men de var for litet utviklet til sikker bestemming.

Poa caesia SM. Talrik et stykke ovenfor Nybygget (Kongsstuen) øverst i Værdalen.

P. Balfourii PARN. Samme steds som foregaaende.

P. glauca VAHL. Talrik ved Brusvebroen ved Levanger, næsten ved sjøen. Likeledes talrik ved Karl Johans vei, nær riksgrensen.

Carex dioica L. *var. pseudoparallela* mihi. Straaene og bladskuddene nedtil bueformig opstigende, fuldstændig som hos den typiske *parallela*; men frugtgyemmene mere eller mindre utsperrede som hos *dioica* og mot spidsen tydelig rue.

Den er altsaa lik *parallela* nedentil, *dioica* oventil.

Mærraskarfjeld, ca. 700 m. over havet, sammen med *C. microglochin*, *C. ustulata*, *Juncus castaneus* og *Cobresia bipartita*. Alle disse arter var temmelig talrike, men indskrænket til en liten plads, et fugtig sted paa en bergavsats. Paa den tørre bergrab et par meter ovenfor var *Dryas* og *Salix reticulata* talrike. Denne bergrab bestod av lerglimmerskifer.

C. microglochin WG. Sammen med foregaaende.

C. muricata L. Støpshaugen ved Levanger.

C. lagopina WG. Jeg saa den et sted paa Mærraskarfjeld og et par steder paa Kjølhaugene.

C. norvegica WILLD. Røstadsstranden og Eidsbotten ved Levanger.

C. glareosa WG. Fagerstrand og Eidsbotten.

C. leporina L. Den gaar paa Mærraskarfjeldets nordside næsten til birkegrensen; men den var meget sparsom i de trakter jeg undersøkte i sommer.

C. RUFINA DR. Mærraskarfjeld, sydøstlig skraaning mellem Storsjø og Hansmyr, nærmest den sidste. Omtrent ved bjerkegrensen, ca. 680 m. o. h. Delvis paa selve riksgrensen, men dog for det meste paa norsk side. Vokste i millionvis langs en liten bæk som kom ned fra en straks ovenjor liggende snefonn. Den vokste paa en ganske lun plass.

C. polygama SCHK. Spredt i trakten mellem Inselven og Kjølhauge, for det meste som *f. alpicola* ANDS.

f. heterostachya HN. vokste temmelig talrik i Hansmyrens nordvestlige hjørne.

C. salina WG. subsp. *cuspidata* WG. var *borealis* ALMQU. Eidsbotten og Røstadsstranden ved Levanger.

subsp. *mutica* ALMQU. var *subspathacea* (DR.) F. STRICTA DR. Fagerstrand ved Levanger. Formen er aldeles lik den jeg har samlet paa Tromsøen, og som er utdelt i *Carices exsiccatae* nr. 248.

C. satina f. stricta × *juncella*. Sparsomt samme steds, sammen med stamartene.

C. stans DR. *f. sphagnophila* FR. Mærraskarfjeld og paa Kjølhauge.

C. rariflora SM. Ved de smaa tjern paa vestsiden av Heggelifjeld, nær Karl Johans vei. Hovedformen sparsom. Derimot var mellemformen mellem denne og *limosa* L. talrik. Selve hovedformen har gjennomgaaende smalere blad end i det arktiske Norge. Det kan være tvil om nævnte mellemform er en relikform eller *C. limosa* × *rariflora*.

C. ustulata WG. Mærraskarfjeld (cfr. under *C. dioica*).

C. vesicaria L. *f. dichroa* ANDS. Hansmyren.

C. rostrata WITH var. *borealis* WG. Ved Bjoraasen i Levanger herred.

C. rotundata WG. Talrik fl. st. mellem Heggelifjeld og Mærraskarfjeld.

COBRESIA BIPARTITA DELLA TORRE. Mærraskarfjeld (cfr. under *Carex dioica*).

Scirpus silvaticus L. Ved Levanger.

Lemna. I et tjern nær Levanger vokser en *Lemna*; men jeg har glemt at undersøke hvilken art det er.

Juncus Leersii MARSS. Nær birkegrænsen paa Skjøtningen ovenfor Levanger; Formo i Grong.

J. castaneus SM. Mærraskarfjeld (cfr. under *Carex dioica*).

J. supinus M. *f. uliginosus* BOTH. Talrik i Røsvand ved Heia i Grong.

Alisma plantago L. Nedenfor Munkeby kloster i Levanger landsogn.

Gymnadenia conopea R. BR. Semaasen i Snaasen.

Platanthera bifolia RICH. Gjeitfjeld i Grong, nær bjerkegrænsen.

Epipactis latifolia L. og *rubiginosa* CR. Fl. st. mellem Sem og Kjenneraas i Snaasen.

Goodyera repens R. BR. Ved Formo i Grong.

Salix aurita L. × [*S. phylicifolia* SM. × *nigricans* SM.]. Paa veikantene ved Formo i Grong. Ren *nigricans* eller ren *phylicifolia* var sjelden at se der; derimot var bastarden av disse to ikke sjelden.

S. AURITA L. × *NIGRICANS* SM. Samme steds.

S. nigricans SM. × *phylicifolia* SM. *f. perphylicifolia*. Heggelifjeld, nær riksgrensens.

S. glauca L. × [*S. nigricans* SM. × *phylicifolia* SM.]. Nordre Kjøllhaug.

S. glauca L. × *nigricans* SM. Fl. st. ved Levanger.

S. myrsinites L. Sparsom i trakten Kjøllhaugene—Heggelifjeld.

S. glauca L. × *myrsinites* L. Mærraskarfjeld.

S. herbarea L. Av og til paa fjeldene fra Insdalen og sydover. Paa veikanten ved Formo i Grong. Gaar ved Mule i Levanger landsogn ned til 75 m. over havet, paa myr, sammen med *Betula nana*.

S. herbarea L. × *lanata* L. Nær Storsjø ved Nordre Kjøllhaug.

S. phylicifolia SM. × [*S. herbarea* L. × *lapponum* L.]. Mærraskarfjeld. En vakker form, hvis rakler næsten er lik *S. arctogena* Flod. sine.

S. herbarea L. × *lapponum* L. Spredt over næsten hele Mærraskarfjeld fra Insdalen til Storsjø, delvis i mængde; av og til paa Kjøllhaugene. Forekom i utallige former. Gaar almindelig betydelig høiere op end *S. lapponum*. Oftest med rakler, og — som i det nordligste Norge — ♀ almindeligere end ♂. Den har vistnok flere steder fæstnet sig til en egen art.

S. reticulata L. Mærraskarfjeld, meget sparsomt.

Betula glutinosa WALLR. Ved Munkeby i Levanger landsogn.

B. carpatica W. & K. Skjøtningen i Levanger landsogn.

B. venusta LBG. Kolberg i Levanger herred.

B. sudetica RCHB. Skjøtningen i Levanger herred.

B. odorata BECHST. × *nana* L. *f. pernana* LBG. (= *alpestris* FR. p. p.). Samme steds.

B. glutinosa WALLR. × *nana* L. Samme steds.

B. Hartmani LBG. Samme steds.

B. nana L. Som nævnt under *Salix herbacea* gaar den i nærheten av Levanger ned til ca. 70 m. o. havet.

Rumex maritimus L. Talrik paa Fagerstrand ved Levanger.

Salicornia herbacea L. Talrik samme steds.

Suaeda maritima DUM. Samme steds.

SCLERANTHUS ANNUUS L. Hobraen ved Levanger. Nordgrænse.

Sagina nodosa FENZL. *f. glandulosa* BESS. Støpshaugen ved Levanger.

Arenaria serpyllifolia L. *f. viscida* LOIS. Vekset i Snaasen.

Cerastium alpinum L. Saaes bare paa nogle faa steder mellem Insdalen og Kjøllhaugene.

C. triviale LINK *f. filiforme* HN. Ved Nybygget, nær Heggelifjeld.

Dianthus deltoides L. Ved Levanger.

- Nymphæa candida* ASCH. Røsvand ved Heia i Grong.
Nuphar pumilum SM. Talrik samme steds.
N. luteum SM. Bjøraasen i Levanger landsogn.
Cardamine amara L. Ved Eidsbotten nær Levanger; Nybygget øverst i Værdalen.
Saxifraga cotyledon L. Mærraskarfjeld i vidjebeltet.
Ribes grossularia L. Hobraen ved Levanger, rimeligvis forvildet fra haver.
Cotoneaster integerrima MED. Semaasen i Snaasen.
POTENTILLA MINOR A. BL. Nær Levanger. Nordgrænse.
P. erecta DALLA TORRE f. *pseudoprocumbens* nov. forma. Stænglene og grenene yderst traadfine, krypende. Paa tør eng, delvis paa myr, ved Formofos i Grong.
Sibbaldia procumbens L. Spredt paa Mærraskarfjeld og Kjølhaugene.
Geum rivale L. × *urbanum* L. Støpshaugen ved Levanger.
Alchemilla vestita BUS. Støpshaugen ved Levanger.
A. fliccaulis BUS. Ved Levanger.
A. subcrenata BUS. Røstad ved Levanger.
A. ALPESTRIS SCHM. Nybygget, øverst i Værdalen.
Rosa cinnamomea L. Fagerstrand ved Levanger.
R. coriifolia FR. var. *genuina* (CR.). Støp ved Levanger.
R. coriifolia FR. var. *vialis* BR. Kjølaas i Levanger landsogn.
Erodium cicutarium L. HER. Hobraen ved Levanger.
Impatiens noli tangere L. Ved Munkeby kloster.
Hypericum pulchrum L. Nettet i Skogn.
H. montanum L. Ved Levanger. Muligens ved Horjem i Snaasen.
H. hirsutum L. Ved Levanger. Horjem i Snaasen.
Viola collina BESS. og *V. umbrosa* FR. begge sparsomt paa Nettet ved Levanger; men de er ikke typiske der.
V. biflora L. Findes sparsomt tilfjelds i de undersøgte trakter; derimot vokser den talrik et par steder nær Levanger, helt ned til sjøen.
Hippophaës rhamnoides ASCH. Fl. st. ved Levanger.
Epilobium anagallidifolium LAM. Heggelifjeld og Kjølhaugene.
E. lactiflorum HAUSSKN. Ovenfor Nybygget, øverst i Værdalen.
E. alsinifolium VILL. Av og til ved bækkefarene paa fjeldene.
E. Hornemanni RCHB. Mærraskarfjeld.
Andromeda hypnoides L. Saaes bare paa Mærraskarfjeld og Kjølhaugene.
Gentiana lingulata AG. Ved Sanct Olavs bro ved Insvand; fl. st. paa Heggelifjeldets østskraaning og over riksgrensen til Skarstuen i Sverige.
Echium vulgare L. Fl. st. i Levangertrakten.
Salvia verticillata. Sees av og til ved Levanger.

Glecoma hederacea L. Ikke sjelden ved Levanger.

Calamintha acinos L. Talrik fl. st. ved Levanger. Likeledes talrik ved Sem og paa bergene mellem Horjem og Vekset i Snaasen. Saaes et par steder mellem Horjem og Kjenneraas. Nordgrænse.

Clinopodium vulgare L. Talrik et par steder ved Levanger og i indre Snaasen.

Origanum vulgare L. Som foregaaende.

Verbascum thapsus L. Gimle ved Levanger, en konstant form. Ved Sem og Horjem i Snaasen er den meget varierende.

Euphrasia tenuis BR. Ved Formo i Grong, en aldeles typisk form; en temmelig avvikende form ved Nybygget i Værdalen; muligens er der litt *minima*-blod i denne form.

E. BREVIPILA B. & G. Ved Vekset i Snaasen.

E. minima JACQ. Mærraskarfjeld.

E. LATIFOLIA PURSH. *f. typica* [= *f. glandulosa*]. Heggelifjeld nær riksgrensen. Denne form er aldeles lik individer jeg i mit herbarium har fra Grønland. Sydgrænse.

E. curta FR. En form av denne findes vistnok paa Nesset ved Levanger. En melleform mellem denne og *tenuis* er ellers den almindeligste i trakten.

ODONTITES VERNA BELL. Temmelig talrik nedenfor Ydse i Værdalen.

Pedicularis Oederi VAHL. Sparsomt paa Kjølhaugene. Nordgrænse.

Utricularia minor L. Sparsomt i Røsvand ved Heia i Grong.

Plantago lanceolata L. Heggelifjeldet, nær hjerkegrensen. Jeg saa den flere steder paa den svenske side, i den øvre del av hjerkebeltet.

Lobelia dortmanna L. Talrik i Røsvand ved Heia i Grong.

Gnaphalium uliginosum L. Av og til ved Levanger.

Anthemis tinctoria L. Av og til paa Nesset ved Levanger.

MATRICARIA DISCOIDEA DC. Talrik paa en aapen plads i Levanger. Nordgrænse.

Centaurea scabiosa L. Talrik ved den indre del av Snaasenvand. Bladene paa den form som fandtes der, er oftest hele, helkantede til mere eller mindre vinkeltandede.

Taraxacum repletum DT. Heggelifjeld.

Crepis tectorum L. *f. segetalis* BOTH. Talrik i indre Snaasen.

Hieracium L.

Av denne slekt nævner jeg her bare en del av de former jeg har set i de undersøkte trakter. Flere former i trakten er nye; men mit kjendskap til disse former her og nabotraktenes er endnu

for litet til at jeg kan beskrive nogen av dem. Derfor vil jeg vente indtil videre med det.

H. pilosella L. En form som synes at staa nær *H. brachycalyx* BR. fandtes ved Vekset i Snaasen. En varietet av *H. adpressum* NORRL. (subsp. *brachycalyforme* mihi ad int.) ved Formo i Grong. En form av selve *adpressum* ved Sem i Snaasen. Flere former av *pilosella* i Levangertrakten.

H. auricaula LAM. Fl. st. i øvre Innsdalen i Værdalen. Den gaar ved Karl Johans vei op til ca. 550 m. o. havet. Den form som findes der, er *f. epilosa* DT.

H. cochleatum NORRL. Ved Formo og fl. st. i Grong, en temmelig høi form; ved Sem i Snaasen.

H. alpinum (L.) BACKH. *f. typica*. Talrik fl. st. paa Kjølhaugene og Mærraskarfjeld, ellers spredt i den trakten.

H. præmaturum ELFSTR. En form som nærmer sig *H. adpersum* NORRT, fandtes sparsomt mellem Sulsjøerne og nordre Kjølhaug. subsp. *septentrionis*. ELFSTR. Sparsomt paa Heggelifjeld.

H. adpersum NORRL. Fl. st. paa Mærraskarfjeld; talrik fra Høifjeldsstøtten ved Karl Johans vei og til riksgrensen (og videre fl. st. til Skarstuen).

H. euglossoides NOTØ, f., sparsomt paa Mærraskarfjeld.

H. frondiferum ELFSTR. subsp. *SULPHURESCENS* DT. Et par individer ved Kjenneraas i Snaasen. Individerne er i ett og alt lik dem jeg i mit herbarium har fra Odda i Hardanger.

H. tumescens NORRL. Sparsomt ved Sulsjøerne i Meraker.

H. curvatum ELFSTR. Ved Sulsjøerne; paa Mærraskarfjeld. Formen fra det sidste sted staar paa overgang til *subcurvatum* ELFSTR.

H. silvaticforme DT. f. Sem i Snaasen.

H. stenolepis LBG. f. Sem i Snaasen.

Denne form fra Sem staar nær *H. maurolepium* DT. fra Tromsøen.

H. cæsiiflorum ALMQV. Nybygget, øverst i Værdalen.

H. cæsiiflorum f. *ad. scalenum*. Ved Kroksjø.

H. subalpestre NORRL. Ved St. Olavs bro, øverst i Værdalen.

H. basifolium ALMQV. Sem i Snaasen. En form som nær sig meget følgende.

H. subrigidum ALMQV. f. Nesset ved Levanger.

H. rigidum HN. subsp. *scabrescens* DT. Tømmeraas i Grong.

Som det av denne fortegnelse vil sees, findes der i omegnen av Levanger ikke saa faa arktiske planter, saaledes: *Carex salina* var *borealis*, *C. salina* forma *stricta*, *Salix glauca* × *nigricans*, *S. herbacea*, *Betula nana*, *Viola biflora*. *Carex salina* var. *borealis*

har sin sydgrænse omtrent ved Trondhjemsfjorden, og dens forekomst beror for en stor del paa lokalitetene, saa at den findes her, er ikke orerraskende. Høist paafaldende derimot er forekomsten av den ikke nær beslegtede *f. stricta*, som er en egte arktisk form, og som — saavidt mig bekjendt — ikke findes søndenfor Tromsø amt, undtagen paa Alsten og i Ranen. Den er ikke bundet til nogen bestemt lokalitet. Det kan neppe være tvil om at den er en egte reliktplante fra en koldere periode.

Salix glauca L. har jeg ikke set nede ved Levanger. Derimot er bastarden av den og *nigricans* talrik flere steder. Som i det arktiske Norge optrær den som en god art. Selvsagt har *S. glauca* en gang vokset nede ved sjøen, og fra den tid har bastarden holdt sig. At *Salix herbacea* og *Betula nana* ogsaa er relikter fra den samme kolde periode, er utvilsomt.

Levanger i oktober 1913.